# L'ICAC ja disposa del seu propi protocol de prevenció i actuació contra la violència i l'assetjament en el treball, per raó de sexe, gènere o diversitat.

El Protocol va ser aprovat a finals de desembre de 2020 i el primer semestre de 2021 s'ha treballat en la seva aplicació i la implementació de les primeres mesures de prevenció.

Fa poc més de dos anys, el setembre del 2018, es presentava al 25è Congrés de l'Associació Europea d'Arqueòlegs, a Barcelona, un estudi sobre l'assetjament sexual en arqueologia; especialment en l'àmbit acadèmic, el món universitari i el treball de camp (una activitat molt freqüent en la disciplina de l'arqueologia).

L'esdeveniment congregava milers d'especialistes de tot el món. Les dades de l'estudi recollien nombrosos testimonis, sobretot a l'estat espanyol però també a Catalunya. S'obria així una caixa de trons, silenciada durant massa temps, i es donava visibilitat a un problema que afectava de manera greu a les dones, sobretot joves, en les seves etapes formatives i en l'inici de les seves carreres investigadores.

Un any abans, els mitjans de comunicació es feien també ressò de denúncies d'abusos sexuals patits per estudiants en unes excavacions arqueològiques d'una universitat espanyola. L'arqueologia universitària deixava de ser la bassa d'oli que molts havien donat per descomptat.

El Protocol de l'ICAC té una perspectiva multipropòsit, que inclou la detecció, la prevenció i la definició d'actuacions.

El Protocol de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica per a la prevenció, detecció i actuació

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

contra les situacions d'assetjament sexual i per raó de sexe, identitat de gènere i orientació sexual que presentem neix de la presa de consciència d'aquesta veritable xacra social, que poc a poc va sent visible, també en l'àmbit de la recerca.

L'acció forma part de l'estratègia HRS4R de l'ICAC (vegeu aquí el Pla 2021-2023) i respon a la voluntat del centre de vetllar per la igualtat de gènere i lluitar contra la violència i la discriminació en els àmbits acadèmic i laboral, en consonància també amb el programa Dona i Ciència de la Institució CERCA.

## Un compromís institucional

L'objectiu principal d'aquest protocol és prevenir les conductes d'assetjament sexual laboral que es puguin produir a l'ICAC i entre els membres que formen la comunitat acadèmica i laboral de l'Institut o amb ocasió de les relacions interpersonals que es puguin establir amb ell, actuar per eradicar les mateixes i sancionar-les, a més de protegir i acompanyar les persones que hagin vist vulnerats els seus drets.

> Amb aquest Protocol, l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica declara la seva política de tolerància zero a l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe, identitat de gènere i orientació sexual, per la qual cosa es compromet a:

1. Declarar formalment i difondre el seu **rebuig a tot tipus d'assetjament sexual** o d'assetjament per raó de sexe, identitat de gènere i orientació sexual, en totes les seves formes o manifestacions.
2. Promoure una **cultura de prevenció** contra l'assetjament sexual o l'assetjament per raó de sexe, identitat de gènere i orientació sexual a través d'actuacions formatives, informatives i de sensibilització a tota la comunitat ICAC.
3. **Denunciar**, investigar i sancionar qualsevol conducta que pugui ser constitutiva d'assetjament sexual o d'assetjament per raó de sexe, identitat de gènere i orientació sexual.
4. **Acompanyar i assessorar** les persones que hagin patit assetjament sexual o assetjament

per raó de sexe, identitat de gènere i orientació sexual.

Coneixes la web d'Igualtat de l'ICAC?

## Prevenció, detecció, actuació

El Protocol és un instrument
que ve a millorar i qualificar
l'ambient de treball.

Prevenció, detecció i actuació: aquestes són les tres línies bàsiques de treball. Coneixement i conscienciació de la necessitat de dur a terme canvis importants d'actituds per garantir el dret irrenunciable a treballar en un entorn segur i respectuós amb les persones.

El Protocol posa especial **èmfasi en les mesures de prevenció i les accions de sensibilització entre la comunitat ICAC**. El Comitè d'Igualtat de l'ICAC és l'òrgan que lidera i coordina el disseny i implementació d'aquestes mesures, que van des de la difusió de Protocol internament a la commemoració de celebracions internacionals com l'11F o el 25N.

En el primer semestre de 2021 els esforços s'han centrat en l'elaboració d'una **Guia pràctica** del Protocol i la seva distribució entre el personal de l'ICAC perquè tinguin present l'existència del Protocol i en puguin fer ús en cas que ho necessitin.

## El resultat d'un procés intern de formació i sensibilització

El procés d'elaboració del Protocol de prevenció i actuació contra la violència i l'assetjament en el treball va tenir lloc el segon semestre de 2020 i el document **es va aprovar en Consell de Direcció a finals de desembre**. En el procés, es distingeixen dos aspectes fonamentals:

- L'aspecte formatiu, que té a veure amb la comprensió teòrica de què és assetjament, assetjament sexual i assetjament sexual en l'entorn laboral; a més d'altres formes

d'assetjament. Hi van participar els membres del Comitè d'Igualtat de l'ICAC, però també altre personal de l'Institut (gerència, direcció, recursos humans...), a fi de maximitzar l'abast de la formació i el traspàs dels resultats al conjunt de l'organització. La formació es va orientar també al disseny de les fases posteriors a la redacció del document: implementació, aplicació i coneixement del protocol al centre de treball.
La part formativa del procés d'elaboració del protocol va ser conduïda per Elena Apilánez (@elenaap1967), llicenciada en pedagogia, amb una llarga experiència professional vinculada a la cooperació internacional i una àmplia trajectòria acadèmica centrada en l'estudi del moviment feminista.

- L'aspecte pràctic: redacció, escriptura, elaboració i aprovació del protocol. Té a veure amb la utilització i **posada en pràctica** del protocol. Posa l'accent en la prevenció i en l'assumpció del nou recurs per part de tot el personal de l'ICAC. Durant el primer any d'aplicació del Protocol, també, s'avaluarà l'eficàcia de les mesures posades en pràctica, resultats, etc., especialment en relació als aspectes vinculats a la prevenció.
  **Consulta la Guia pràctica del Protocol, un instrument especialment interessant de cara a les actuacions o intervencions arqueològiques dels mesos d'estiu.**

> Treballes a l'ICAC? Contacta amb el Comitè d'Igualtat per a més informació o per a qualsevol dubte sobre el funcionament o abast del Protocol.

---

El consorci **Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC)** és un centre CERCA (Centres de Recerca de Catalunya) integrat per la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili. Té per objecte la recerca, la formació avançada i la difusió de la civilització i la cultura clàssica. És una entitat jurídica pública, de caràcter institucional, amb personalitat jurídica pròpia per a la realització dels seus objectius.

Amb anterioritat a l'elaboració d'aquest protocol, l'ICAC havia aprovat el seu Pla d'Acció per a la Igualtat de Gènere (25 de juliol de 2017), el qual inclou el disseny d'un protocol d'actuació davant d'incidències o conflictes relacionats amb igualtat de gènere (Mesura 3).

El Codi Ètic de l'ICAC, aprovat pel Consell de Direcció del 20 de juliol de 2017, és un referent per a tota la comunitat de l'Institut i la seva obligatorietat s'estableix sobre la base de les raons morals que el justifiquen. La seva força rau exclusivament en el compromís adquirit per totes les persones integrants de la comunitat de respectar un conjunt de valors i principis comuns.

El Codi de Conducta dels centres CERCA, aprovat pel Consell de Direcció del dia 27 de juny de 2019, defineix també un marc de referència per oferir el compromís de bona pràctica en l'àmbit científic i de gestió dels centres CERCA.

---

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)